

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE LA ASIGURAREA OBLIGATORIE A LOCUINȚELOR

material documentar

martie 2023

Materialele elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă.

Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa: <http://www.cdep.ro/infoparl/dip.studii?par1=2021>

Documentare și sinteză: Andra Andronic
Consilier parlamentar - Direcția studii și documentare legislativă
Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București
Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350/1349, camera 5070
E-mail: doc@cdep.ro

SCURTĂ INTRODUCERE

În 2013, [CARTA VERDE](#) privind asigurarea împotriva dezastrelor naturale și a celor provocate de om stabilea că dezastrele naturale majore au efecte negative semnificative asupra activității economice, atât în ceea ce privește impactul intermediar al acestora, cât și pe termen mai lung. În principal, pierderile neasigurate sunt cele care determină costurile macroeconomice ulterioare, în timp ce evenimentele asigurate în mod suficient sunt ne semnificative în termeni de pierderi de producție.

Încă din anul 2013, potrivit Centrului Comun de Cercetare, se înregistra o rată scăzută de pătrundere pe piață a asigurărilor împotriva dezastrelor în anumite state membre. Analiza sublinia faptul că riscul de inundații, furtună și seism variază în rândul statelor membre. Conform studiilor disponibile, în cazul furtunilor, ratele de pătrundere pe piață sunt ridicate în majoritatea statelor membre. Cu toate acestea, în cazul inundațiilor și al seismelor, ratele de pătrundere sunt ridicate numai în cazurile în care aceste riscuri sunt grupate cu alte tipuri de risc.

Asigurarea împotriva dezastrelor naturale redistribuie și reduce riscul financiar asociat evenimentelor defavorabile prin partajarea costurilor fie între persoane, fie în timp. Asigurarea transferă riscurile individuale către un *pool* gestionat de către un asigurător. Prin gruparea sau mutualizarea riscurilor este posibilă reducerea costurilor dezastrelor în orice perioadă de timp dată. Gruparea produselor reprezintă solidaritatea generală între consumatori. Prin urmare, aceasta este uneori introdusă printr-o extindere obligatorie a riscurilor simple precum incendii sau asigurarea auto la acoperirea dezastrelor naturale.

Pentru o mai bună înțelegere a conceptului, redăm un pasaj din cadrul studiului [“Les systèmes d'indemnisation des catastrophes naturelles”](#), elaborat de către structurile de documentare ale Senatului Franței în anul 2017. În studiu se constată că în vederea promovării mutualizării riscurilor, limitării costurilor de generate de asigurare și evitării selecției adverse (concept explicat mai jos), precum și facilitării accesului larg la asigurări și implicării sectorului privat în finanțarea reconstrucției și a despăgubirilor pentru daune, mai multe țări (dintre care enumerăm Franța, Spania, Belgia) au ales să reglementeze *asigurările cvasi-obligatorii împotriva dezastrelor naturale*. Acest mecanism leagă, în general, asigurarea împotriva riscurilor naturale de o poliță convențională, care este foarte răspândită sau care a devenit obligatorie din punct de vedere juridic pentru un număr mare de persoane (de exemplu, asigurarea de incendiu, asigurarea multirisc pentru locuință sau autoturism, asigurarea proprietarului sau a chiriașului sau asigurarea ipotecară). În acest caz, asigurătorii privați sunt obligați să includă în produsul lor standard o acoperire împotriva dezastrelor naturale, care este finanțată printr-o primă. Această primă poate fi o rată fixă sau poate varia în funcție de riscul la care este expus asiguratul. În general, prima este achitată unui organism public (fond, companie publică) care poate acționa fie ca reasigurator al asigurătorilor privați,

fie ca asigurător propriu-zis - acesta plătiind apoi despăgubirea, chiar dacă polița este încheiată de asigurătorul privat și gestionată de acesta.

Conform informațiilor din CARTA VERDE, consumatorii nu sunt înclinați să se asigure împotriva unor riscuri a căror probabilitate de a-i afecta în mod individual este foarte mică. Persoanele fizice și întreprinderile subestimează de cele mai multe ori riscul real al unui dezastru în ceea ce le privește (*miopia cu privire la riscuri*) și nu sunt pregătite în mod corespunzător pentru a face față consecințelor financiare. Acestea se bazează pe rețelele sociale sau pe ajutoarele guvernamentale. *Selecția adversă* se referă la fenomenul din domeniul asigurărilor prin care grupurile de persoane care consideră că sunt expuse unui risc mai ridicat achiziționează polițe de asigurare într-o măsură mai mare, în timp ce persoanele care nu se consideră expuse unui risc atât de ridicat nu vor simți nevoia de a încheia polițe de asigurare.

În CARTA VERDE se consemna că *asigurarea obligatorie* împotriva dezastrelor ar putea remedia problemele expuse mai sus, determinând o rată mai mare de pătrundere pe piață și un grup extins de persoane asigurate. În acest mod, se facilitează repartitia riscurilor și reduce costurile administrative per poliță, limitând, în același timp, ajutoarele publice *ex post*.

Autoritățile publice pot fi implicate în calitate de asigurători sau pot sponsoriza *pool-uri* dispuse de stat de asigurare în caz de catastrofe. Astfel de programe de asigurare pot atenua presiunea politică de a aloca resurse guvernamentale substanțiale în urma unui dezastru natural.

Autoritățile publice pot acționa în calitate de (re)asigurători în ultimă instanță prin preluarea riscurilor care depășesc un anumit nivel al pagubelor provocate de dezastre, și anume reasigurarea stop pierdere. Această abordare îmbină capacitatea potențială de repartitie a riscurilor pe care o au autoritățile publice și capacitatea pieței de a aplica principii de asigurare și, de asemenea, de a-și utiliza capacitatea administrativă, și anume colectarea primelor, comercializarea și gestionarea cererilor de despăgubire. Prin urmare, *programele publice* pot oferi acoperire pentru cele mai ridicate niveluri de risc, în timp ce piața privată reține câteva sau toate nivelurile inferioare de risc.

Gestionarea riscurilor prezentate de dezastrele naturale presupune o mai bună gestionare a expunerii la riscuri naturale prin planificarea urbană și a utilizării terenurilor.

Evaluarea riscurilor (inclusiv analiza expunerii și a vulnerabilității) este o etapă importantă și fundamentală în vederea documentării gestionării riscurilor de dezastru și a procesului de planificare și în ceea ce privește alocarea resurselor financiare. Evaluările mai multor tipuri de riscuri care iau în considerare posibilele interacțiuni între riscuri și vulnerabilități pot contribui, de asemenea, la abordarea riscurilor corelate și a efectelor de domino.

Dezvoltarea rezistenței este un efort pe termen lung care trebuie integrat în cadrul politicilor și planurilor naționale: strategiile privind rezistența fac, de asemenea, parte din procesul de dezvoltare și contribuie la diferitele politici pe termen lung, în special cele referitoare la adaptarea la schimbările climatice și la securitatea alimentelor.

Menționăm că în cadrul [Rezumatului](#) la răspunsurile primite la CARTA VERDE de la contribuitori, au fost identificate, printre altele, și soluții mai puțin restrictive decât impunerea unei scheme obligatorii de asigurarea a locuințelor, care ar putea constitui o modalitate adecvată de creștere a asigurărilor împotriva dezastrelor naturale și anume:

- limitarea intervenției publice doar la victimele asigurate;
- condiționarea încheierii de contractelor pentru utilități de deținerea unei asigurări a proprietății;
- punerea în comun a riscurilor astfel încât deținătorii de polițe din zonele cu risc scăzut să subvenționeze asigurații din zonele cu risc crescut;
- organizarea campaniilor de marketing și de educație financiară, care să crească gradul de conștientizare/sensibilizare cu privire la produsele de asigurare împotriva dezastrelor.

REGLEMENTAREA OBLIGATIVITĂȚII ASIGURĂRII LOCUINȚELOR ÎMPOTRIVA DEZASTRELOR NATURALE

Potrivit informațiilor furnizate în cadrul **rețelei ECPRD** ca urmare a lansării de către **Direcția studii și documentare legislativă** a solicitării nr. 5341 în data de 17.02.2023, având drept obiect asigurarea obligatorie a locuințelor, s-au constatat următoarele:

- asigurarea obligatorie a locuințelor este reglementată doar în **TURCIA**;
- în AUSTRIA, BELGIA, BULGARIA, CIPRU, ESTONIA, FINLANDA, FRANȚA, GERMANIA, IRLANDA, ITALIA, LETONIA, LITUANIA, LUXEMBURG, NORVEGIA, POLONIA, PORTUGALIA, SLOVACIA, SLOVENIA, SPANIA și SUECIA, asigurarea obligatorie a locuințelor nu este reglementată ca atare, însă, în unele dintre aceste state, asigurarea împotriva dezastrelor naturale face obiectul unei asigurări conexe celei de tipul multirisc sau împotriva incendiilor.

În **TURCIA**, asigurarea împotriva cutremurelor este obligatorie. Asigurarea este furnizată de [Turkish Catastrophe Insurance Pool](#) (prescurtată în limba engleză TCIP), o instituție publică înființată în anul 2000. TCIP oferă siguranță financiară proprietarilor de locuințe asigurate împotriva cutremurelor și a oricărui risc de incendiu, explozie,

alunecare de teren și risc de tsunami apărut în urma cutremurului. Indiferent dacă clădirea devine nelocuibilă sau este parțial avariata, TCIP urmează să compenseze daunele produse cât mai curând posibil.

Menționăm că asigurarea obligatorie împotriva cutremurelor poate fi emisă doar de către TCIP. În cazul în care estimările privind reconstrucția secțiunilor independente ale clădirilor sau clădirilor în sine, deja asigurate obligatoriu împotriva cutremurelor, depășește valoarea de asigurare calculată prin tarife, societățile de asigurare pot emite o asigurare antiseismică facultativă pentru acea parte a imobilului. Pentru mai multe informații cu privire la asigurarea obligatorie, vă rog accesați următorul [link](#).

Articolul 10 al [Legii nr.6305/2012](#) privind asigurarea împotriva catastrofelor reglementează obligativitatea achiziționării asigurării obligatorii de către persoanele care dețin proprietăți rezidențiale (reglementate conform [Legii nr.634/1965](#) privind proprietatea imobiliară), dar și de către cele care dețin spații comerciale sau birouri, cu excepția celor utilizate integral în scop comercial sau industrial; de asemenea, este obligatorie asigurarea locuințelor construite de către stat sau cu ajutorul unor împrumuturi acordate ca urmare a unor dezastre naturale. Nu se aplică asigurarea obligatorie pentru următoarele edificii: clădirile și secțiunile independente, care fac obiectul [Legii nr.2946/1983](#) privind locuințele publice, clădirile construite în interiorul și în jurul zonelor de așezare a satelor și în cătune, utilizate de către cei înregistrați ca rezidenți permanenți, și locuințele utilizate în scop nerezidențial.

Conform prezentării TCIP, în termeni generali, asigurarea obligatorie împotriva cutremurelor este un sistem de asigurare dezvoltat pentru a acoperi pierderile materiale provocate de cutremure pentru locuințele aflate pe teritoriul unei municipalități.

Asigurarea obligatorie împotriva cutremurelor este achiziționată de către proprietarii sau beneficiarii efectivi ai clădirilor și secțiunilor independente (conform actelor de proprietate), asigurarea reînnoindu-se anual.

Menționăm că TCIP nu asigură clădirile construite cu încălcarea normelor în construcții (acolo unde s-a stabilit că s-au produs modificări care pot afecta integritatea structurală a clădirilor). TCIP trimite lista clădirilor evaluate în acest sens către autoritățile competente.

Potrivit datelor statistice furnizate de TCIP pe anul 2022, au fost încheiate 11,3 milioane polițe de asigurare obligatorie, echivalând cu o rată de acoperire a asigurărilor de 56,4%.

Cauza, natura și valoarea pagubelor produse la clădirile asigurate prin contract sunt stabilite prin acordul părților în conformitate cu evaluările TCIP sau a persoanelor autorizate de către autoritate. În cazul unor daune substanțiale, TCIP poate elabora aplicații simplificate de evaluare a daunelor prin utilizarea mijloacelor tehnologice. După ce valoarea despăgubirii este stabilită potrivit normelor în vigoare și poliței de asigurare, TCIP trebuie să achite suma beneficiarului în termen de cel mult o lună, cu condiția ca aceasta să nu depășească valoarea de asigurare. Potrivit reglementărilor Ministerului

Trezeriei și Finanțelor, pot fi efectuate plăți în avans către asigurații afectați de cutremur.

În cazul în care proprietarii nu-și reînnoiesc polițele de asigurare obligatorie a locuințelor, legislația nu prevede sancțiuni, însă condiționează existența polițelor în vederea înregistrării/ transferului actelor de proprietate, încheierii contractelor privind furnizarea apei și electricității, precum și acordării de împrumuturi bancare cu garanție imobiliară. TCIP, menționează că polițele de asigurare împotriva cutremurelor nu pot fi anulate, cu excepția cazului duplicării sau eliminării riscului. În cazul clădirilor care sunt asigurate împotriva cutremurelor și în cadrul cărora s-a constituit o asociație de proprietari, proprietarilor li se reamintește obligația asigurării/ reasigurării anuale în cadrul întâlnirilor asociației. De asemenea, administrația clădirii poate lua decizia asigurării obligatorii a imobilului în conformitate cu prevederile Legii privind proprietatea imobiliară.

În cazul **BELGIEI**, asigurarea locuințelor, respectiv asigurarea împotriva incendiilor, nu reprezintă o obligație legală pentru locuitori. Cu toate acestea, există situații în care asigurarea împotriva incendiilor devine obligatorie, precum cea în care banca solicită clienților să încheie o asigurare împotriva incendiilor în vederea obținerii unui credit ipotecar. Totodată, în Flandra, de la 1 ianuarie 2019, este obligatorie încheierea unei polițe de asigurare a locuinței la închirierea unei case, apartament sau camere destinată studenților.

Odată cu modificările aduse legislației în domeniu în septembrie 2005, statul belgian a decis transferarea acoperirii dezastrelor naturale dinspre Fondul pentru dezastre, constituit încă din anul 1976, către sectorul asigurărilor. Potrivit legii, victimele dezastrelor naturale, se pot adresa în vederea încasării asigurării direct asiguratorului și nu Fondului pentru dezastre. Astfel, procedura administrativă se simplifică, iar timpii de așteptare pentru despăgubirea victimelor se reduc semnificativ. În noul context legislativ, Fondul pentru dezastre poate interveni doar în cazul în care povara monetară a unei companii de asigurări este atinsă sau în cazul în care bunurile avariate nu sunt asigurate din cauza situației financiare a victimelor.

Potrivit informațiilor furnizate de către [Ministerul Economiei](#), în conformitate cu [Legea privind asigurările din 4 aprilie 2014](#) (articolele 123-132), este prevăzută o legătură obligatorie între acoperirea pentru dezastre naturale și o poliță de bază, în speță asigurarea împotriva incendiilor, de care beneficiază aproximativ 90-95% din populație. Potrivit [articolului 115](#), asigurarea împotriva incendiilor acoperă bunul asigurat împotriva daunelor cauzate de incendiu, fulgere, explozie, implozie și căderea sau impactul aparatelor de zbor, precum și de ciocnirea cu alte vehicule sau animale. Potrivit [articolului 126](#), garanția asigurării acoperă cel puțin pagubele cauzate direct bunului asigurat, daunele aduse bunurilor asigurate în urma măsurilor/ deciziilor luate de către autorități în cazul dezastrelor naturale, costurile de defrișare și demolare necesare pentru reconstrucția bunului asigurat, precum și costurile de relocare ale celor afectați pentru o perioadă de 3 luni de zile.

De asemenea, potrivit [articolului 123](#), orice asigurare împotriva incendiilor care acoperă riscuri simple, definite astfel în baza [articolului 5](#) al Decretului Regal din 24 decembrie 1992, oferă o acoperire obligatorie pentru următoarele dezastre naturale: cutremur, inundații, revărsarea canalizărilor publice, alunecarea de teren sau tasarea. Orice suspendare, invalidare, expirare sau reziliere a acoperirii pentru dezastre naturale atrage automat suspendarea, invalidarea, expirarea sau rezilierea acoperirii pentru riscurile de incendiu. În mod similar, orice suspendare, nulitate, expirare sau reziliere a acoperirii privind riscurile de incendiu atrage după sine lipsa acoperirii pentru dezastre naturale. Valoarea maximă a primei pentru asigurarea împotriva dezastrelor se ridică la 610 euro, suma fiind calculată în funcție de valoarea fiecărei proprietăți, păstrându-se un raport de 3-4 euro pentru fiecare 25.000 euro asigurați.

Menționăm că prin derogare de la prevederile articolului 123, potrivit prevederilor articolului 129, alin.3, asigurătorul poate refuza să ofere acoperire daunelor cauzate de inundații, revărsările și refulările canalizărilor publice, atunci când asigură o clădire, o parte a unei clădiri sau conținutul unei clădiri care a fost construită la mai mult de optsprezece luni de la data publicării în Monitorul belgian a Decretului Regal de clasificare a zonei în care este situată clădirea ca zonă de risc.

[Biroului belgian de stabilire a prețurilor](#) reglementează [condițiile generale](#) aplicabile contractele de asigurări împotriva dezastrelor naturale, precizând condițiile tarifyare pentru riscurile care nu pot fi acoperite (fie pentru că niciun asigurator nu dorește să-și asume riscul, fie pentru că valoarea primei de asigurare este prea mare). Imobilele sau bunurile care depășesc sumele menționate mai sus pot fi asigurate la condițiile pieței. Potrivit articolului 14, prima pentru asigurare este stabilită anual, efectuându-se de către client plata în avans în baza primirii unei notificări de scadență sau a unei chitanțe. Neplata primei de asigurare în termen de 15 zile de la primirea notificării/ scrisorii recomandate, atrage după sine suspendarea asigurării sau rezilierea contractului.

Potrivit răspunsului Belgiei la solicitarea ECPRD nr.5341, și persoanele neasigurate pot beneficia în caz de dezastru natural de intervenția statului. Astfel, un decret special al guvernului valon stabilește un sistem de compensare pentru victimele afectate de inundațiile din 14-24 iulie 2021. Solicitanții neasigurați care îndeplinesc anumite condiții pot depune o cerere privind acordarea de asistență prin intermediul formularului de cerere de reparare a bunurilor, iar persoanele care beneficiază de venitul social de inserție primesc o indemnizație mai mare.

FRANȚA dispune de un sistem elaborat de asigurări de răspundere civilă pentru daunele materiale. 85% dintre locuitori au o astfel de asigurare de răspundere civilă și, prin urmare, un drept la compensație financiară pentru daunele materiale. Un exemplu tipic al unei astfel de polițe este așa-numita *“multi-risques habitation”*, care este solicitată în mod obișnuit ca o condiție prealabilă pentru închirierea unei locuințe și care acoperă majoritatea riscurilor în ceea ce privește bunurile imobile și mobilele.

În plus față de asigurarea voluntară de răspundere, sistemul francez include o acoperire suplimentară obligatorie pentru consecințele dezastrelor naturale reglementată prin intermediul [Legii din 13 iulie 1982](#) cu privire la despăgubirea victimelor dezastrelor naturale. Prin urmare, în Franța nu există o obligație generalizată de asigurare împotriva dezastrelor naturale, ci doar o extindere obligatorie a acoperirii în cazul contractelor de asigurare a bunurilor subscrise în mod voluntar. Polițele de daune materiale în Franța sunt foarte răspândite și, în consecință, un grup mare de persoane fizice sunt obligate să plătească o sumă suplimentară în vederea acoperirii daunelor produse de către dezastrele naturale.

Acoperirea polițelor de asigurare pentru dezastrele naturale este finanțată prin aplicarea unei prime suplimentare în procent de 12% pentru toate contractele de asigurare, cu excepția autovehiculelor, respectiv a unui procent suplimentar de 6% pentru asigurarea autovehiculelor împotriva incendiilor și furturilor.

Potrivit [articolului L.125-1](#) din cadrul Codului asigurărilor, contractele de asigurare încheiate de orice persoană fizică sau juridică, alta decât statul, care acoperă daunele provocate de incendiu sau orice alte daune ale bunurilor situate în Franța, precum și daunele produse la caroseriile autovehiculelor, acordă asiguratului dreptul de a fi acoperit împotriva efectelor dezastrelor naturale (...). Conform legii, efectele dezastrelor naturale sunt considerate daune materiale directe și neasigurabile, cauzate de intensitatea anormală a unui factor de mediu (...). Sunt, de asemenea, considerate ca efecte ale catastrofelor naturale, acoperite de sistemul de asigurare aferent, costurile de relocare de urgență a victimelor catastrofei, a căror reședință principală a devenit improprie locuirii din motive de siguranță, sănătate sau igienă (...).

Starea de calamitate naturală se constată prin ordin interministerial, care stabilește zonele și perioadele în care s-a produs calamitatea și natura pagubelor, acoperite de garanția asigurării. Acest act administrativ se publică în Monitorul Oficial, urmând ca victimele dezastrului natural să aibă la dispoziție 10 zile în vederea depunerii unei cereri de despăgubire în atenția asiguratorului. Codul asigurărilor stabilește obligația asiguratorului de a face o ofertă privind despăgubirea în termen maxim 3 de luni de la depunerea cererii de despăgubire de către victimă.

Asigurarea obligatorie se aplică tuturor persoanelor asigurate, indiferent dacă acestea sunt sau nu vulnerabile, în mod real, la riscurile naturale.

Sistemul de compensare a dezastrelor naturale a fost reformat prin intermediul [Legii nr. 2021-1837](#). Astfel, printre altele, s-a procedat la scurtarea termenului de publicare a ordinului de recunoaștere privind starea de calamitate naturală de la 3 de 2 luni, precum și la prelungirea termenului de depunere a cererilor de despăgubire a victimelor de la 10 la 30 de zile. Alte modificări importante se vor aplica începând cu 1 ianuarie 2024.

Reasigurarea este asigurată prin intermediul [Caisse centrale de réassurance](#) (prescurtat în limba franceză CCR), care se află în controlul integral al statului francez. Cu ocazia împlinirii a patruzeci de ani de la înființarea schemei de compensare a

daunelor cauzate de dezastrele naturale, la începutul anului 2023, CCR a înaintat un raport de activitate ministrului Economiei, al cărui conținut poate fi consultat [aici](#). În cadrul raportului, se precizează că deși reasigurarea publică are caracter opțional, aproape toată piața este reasigurată, atingându-se un procent de acoperire de 95% la 1 ianuarie 2022. CCR oferă acoperire pentru compensarea riscurilor care nu pot fi asigurate pe piață, permițând astfel asiguratorilor să facă față consecințelor unui dezastru natural, indiferent de amploarea acestuia și, în același timp, să garanteze despăgubirea fiecărei victime. Menționăm că garanția de stat se declanșează în momentul în care daunele anuale pentru care CCR este responsabilă depășesc 90% din rezervele sale. Aceasta garantează solvabilitatea CCR, indiferent de nivelul cererilor de despăgubire. Prețul plătit de CCR pentru a beneficia de garanția de stat a fost majorat de la 1,8% la 10,8% din primele colectate de CCR. În prezent, acestea se ridică la 100 de milioane de euro pe an.

Potrivit raportului, rata de penetrare pentru locuințe este estimată la 97% în Franța continentală și la aproximativ 55% în departamentele de peste mări, deși există diferențe semnificative între cele două teritorii. Rata de penetrare pentru întreprinderi este de aproape 100% în întreaga țară.

În 2021, au fost asigurate 94,2 milioane de proprietăți, pentru o primă Cat Nat de 1,79 miliarde de euro și o valoare a proprietăților asigurate de peste 15.000 de miliarde de euro. În același an, o persoană fizică a plătit o primă medie de 22 de euro pe an pentru locuința sa.

În **GERMANIA**, despăgubirea victimelor dezastrelor naturale este mult diferită de cea practică în Belgia și Franța întrucât nu există nicio schemă de asigurare obligatorie. Prin urmare, în Germania, nu este reglementat un instrument unic, dedicat compensării financiare a victimelor catastrofelor naturale. Astfel, cetățenii trebuie să apeleze în vederea asigurării locuințelor la piața asigurărilor private. În cazul în care prejudiciul rezultat în urma unei catastrofe este foarte mare, guvernul german sau anumite landuri pot adopta legislație *ad-hoc*, având drept scop despăgubirea ulterioară a victimelor dezastrului (*ex-post compensation*).

În **NORVEGIA**, potrivit prevederilor [Legii asigurării împotriva riscurilor naturale](#), respectiv a Secțiunii 1, para.1, toate bunurile care beneficiază de asigurare împotriva incendiilor vor fi asigurate și împotriva riscurilor naturale. Alunecările de teren, furtunile, inundațiile, valurile generate de maree, impactul meteoriților, cutremurele și erupțiile vulcanice sunt câteva dintre riscurile care se încadrează în categoria celor naturale.

Potrivit legii (vezi Secțiunea 4), toți furnizorii de asigurări de incendiu trebuie să fie membri ai [Pool-ului împotriva riscurilor naturale](#), care a fost înființat în 1980 și reglementat potrivit legii mai sus menționate și [Regulilor de funcționare](#). Conform informațiilor furnizate de site-ul Pool-ului, acesta reprezintă un mecanism de egalizare, prin intermediul căruia despăgubirile și costurile sunt distribuite între membri,

proporțional cotei lor din Pool, corespunzătoare cotei lor de piață pentru asigurarea împotriva incendiilor în Norvegia.

Menționăm că în Norvegia nu există o poliță de asigurare standardizată, dar asigurarea împotriva incendiilor este inclusă în majoritatea polițelor de asigurare. Asigurarea locuințelor rămâne opțională, beneficiind de susținerea largă a [organizațiilor](#) pentru protecția consumatorilor. Potrivit [Statistics from Finance Norway](#), cele mai multe clădiri rezidențiale beneficiază de asigurare, respectiv de asigurarea împotriva incendiilor.

În **PORTUGALIA**, asigurarea obligatorie împotriva dezastrelor naturale nu este reglementată ca atare. Potrivit informațiilor furnizate de către [Autoritatea de Supraveghere a Asigurărilor și Fondurilor de Pensii](#), cu respectarea prevederilor [Codului Civil](#), și în mod special a [articolului 1429](#), “proprietățile orizontale” (termen prin intermediul căruia se înțelege o clădire împărțită în unități autonome, respectiv apartamente/ etaje și garaje, cu condiția ca acestea să beneficieze de înregistrare individuală și ieșire proprie către o zonă comună a clădirii sau către stradă) trebuie să dețină asigurare obligatorie împotriva riscului de incendiu. Metodologia privind asigurarea obligatorie împotriva incendiilor este reglementată prin intermediul [Reglementării nr.16/2008-R](#) elaborată de Institutul de Asigurări din Portugalia. Menționăm că în cazul în care proprietarii nu-și asigură proprietatea în termenul și pentru suma hotărâte în comun în cadrul adunării comune a proprietarilor, obligația asigurării îi revine administratorului condominiului, urmând a-i fi rambursată suma ulterior de către proprietarii în cauză. Obligația de a asigura locuința împotriva riscului de incendiu poate fi îndeplinită prin încheierea unei polițe de asigurare „Incendiu și riscuri ale naturii” sau inclusă într-o poliță de asigurare „Multirisc”.¹ Pentru mai multe informații, se poate consulta următoarea [broșură](#) (2021).

În **SPANIA**, asigurarea împotriva dezastrelor naturale nu are titlu obligatoriu, cu excepția situațiilor în care entitățile bancare solicită clienților asigurarea locuințelor în vederea obținerii unui credit ipotecar. De obicei, polițele de asigurare a locuinței, de tip *multirisc*, includ și acoperirea daunelor cauzate de incendii, răspundere civilă, furt și fenomenele meteorologice. În acest context, daunele cauzate de ploaie, vânt, grindină, vijelie și zăpadă sunt considerate fenomene meteorologice. Pagubele cauzate de inundații extraordinare, cutremure, valuri tsunami, erupții vulcanice, furtuni ciclonice atipice etc., sunt acoperite de către [Consortiul de compensare a asigurărilor](#) (prescurtat ICC în limba engleză). Conform informațiilor furnizate de Consortiu, vor fi despăgubite acele daunele care afectează persoane sau bunuri, pentru care s-a procedat la încheierea unor polițe de asigurări cu oricare dintre societățile de asigurări autorizate, cu condiția ca polițele să fie în vigoare la momentul producerii pagubelor, iar asigurații să-și fi îndeplinit obligația plății primei de asigurare. De asemenea, ICC acționează ca

¹ <https://www.asf.com.pt/NR/exeres/8F2E7926-75AF-4FFD-B4E0-43F857E537B0.htm>

asigurător în situațiile în care nu există un alt asigurător care să acopere riscul, precum în cazul polițelor de asigurare dedicate agriculturii și creșterii animalelor.

Menționăm că ICC reprezintă un organism public, al cărui principal rol este de a-și asuma riscurile pe care piață liberă nu le poate acoperi, completând polițele de asigurare obișnuite. ICC este supravegheată de Direcția Generală de Asigurări și Fonduri de Pensii și este reglementată prin intermediul [Legii nr.21/1990](#) privind transpunerea prevederilor Directivei 88/357/EEC și a [Legii nr.20/2015](#) privind organizarea, supravegherea și solvabilitatea entităților de asigurare și reasigurare. Legislația nu prevede mecanisme de verificare a plății asigurărilor, însă anumite entități, precum băncile sau asociațiile de proprietari, pot solicita prezentarea dovezii asigurării bunului. Conform prevederilor [articolului 15](#) al Legii nr.50/1980 privind contractele de asigurare, în cazul neplății asigurării din vina asiguratului, asiguratorul are dreptul să rezilieze contractul sau să solicite plata primei datorate prin executare silită în baza poliței de asigurare. Prin urmare, principala consecință a neplății primei de asigurare a locuinței este că, în cazul înregistrării unei pagube, compania de asigurări este eliberată de obligația de a plăti despăgubirea.

O particularitate a asigurării spaniole împotriva riscurilor extraordinare constă în domeniul său larg de aplicare, fiind astfel acoperite daunele aduse persoanelor (prin care se înțelege deces, invaliditate temporară sau permanentă), bunurilor (incluzând daune directe și costuri suplimentare legate de restaurare sau demolare), precum și întreprinderilor.

De asemenea, în conformitate cu prevederile articolului 6, para.1 al [Decretului Regal nr.7/2004](#), Consorțiul va proceda la despăgubirea daunelor produse ca urmare a dezastrelor naturale care au loc pe teritoriul spaniol, dar și daunelor personale, suferite în străinătate, de către rezidenții asigurați în Spania.

Astfel, baza de asigurări este mai largă decât în Franța, prima de asigurare suplimentară fiind egală cu o mică fracție din sumele asigurate. Asigurarea se încasează de către asigurătorii privați, care o achită lunar către ICC pentru unui comision de 5%. Consorțiul nu emite nicio poliță, asiguratorul privat fiind cel care încheie contractul și gestionează polița.

În conformitate cu prevederile articolului 10 al [Decretului Regal nr.300/2004](#) de aprobare a Regulamentului de asigurare a riscurilor extraordinare, estimarea pierderilor suferite de asigurat ca urmare a dezastrului natural se realizează de către experți desemnați de ICC, independent de posibilele evaluări efectuate de către societățile de asigurări pentru acoperirea riscurilor obișnuite. Fondurile dedicate garantării riscurilor extraordinare sunt plasate într-o rezervă specială (*reserva de estabilización*) gestionată de către ICC. De asemenea, ICC beneficiază de garanția statului spaniol.

ALTE SURSE DOCUMENTARE:

Compensation for victims of disasters in Belgium, France, Germany and the Netherlands, 2018

https://www.verzekeraars.nl/media/5662/compensation_for_victims_of_disasters_working_paper_30.pdf

Les systèmes d'indemnisation des catastrophes naturelles, 2017

https://www.senat.fr/lc/lc282/lc282_mono.html#toc29